

Jubileumi Csillagnéző Túra

Senki ne nevéssen ki, hogy Budapest környékén szervezünk csillagnéző túrákat! Köztudott, hogy a fényszennyezés miatt itt a legrosszabb az égbolt minősége. Úgy gondolom, hogy pont ezért van értelme, mert meg tudjuk mutatni, hogy a köztéri világítás mennyire tönkreteszi a csillagos égbolt látványát. Ha egy kicsit távolabb megyünk a várostól, már sokkal szebben látszanak a csillagok. Minél messzebb megyünk, annál szebben. Itt az ideje, hogy tegyünk valamit a fényszennyezés csökkentése érdekében.

Csillagnéző sétáinkra nagy az érdeklődés. Nem véletlen, hogy 2009 óta már 50 ilyen túrát szerveztünk, ahol az emberekhez kicsit közelebb hoztuk a csillagászatot. Amikor derült idő volt, megmutattuk nekik az égbolt szépségét, borult idő esetén beszélgettünk a csillagászatról, és csillagászati kvíz kérdésekkel motiváltuk őket.

Ötvenedik Csillagnéző Túra! Az ilyen alkalmat meg kell ünnepelni, valamivel különlegessé tenni, hogy hosszú időn át emlékezessünk rá. Sokat törtem a fejem, hogy mivel varázsoljam el túratársaimat. Először is meg terveztem egy Budai Csillagnéző Túrák emblémát, amit matrica formájában szétosztottam a résztvevők között.

Legtöbbször a Budai-hegységbe szervezük ezeket a csillagsétákat. Hogy az 50. túra valóban különleges legyen, a kirándulás

Csillagkép-ismertető – ezúttal a Polaris-terazon

végcéljának a Polaris Csillagvizsgálót választottam. Ez az intézmény csupán 15 perc járásra van a Hármashatár-hegy oldalában lévő Tábor-hegytől, így nem volt nehéz egy néhány kilométeres erdei sétát megtervezni.

Mivel 50. túra, ezért 50-en voltunk (előzetesen regisztrálni kellett!). A hegyoldalnak jelzetlen ösvényeken vágtunk neki. Óbuda felett egy eldugott kis sziklaszirt található, amely a Kőtaraj nevet viseli. Ez volt az első állomásunk. Csodás kilátás nyílik innen a városra, szinte a lábaink előtt hevert egész Óbuda, és szépen látszottak a Dunán átívelő északi hidak is. Ezen, a szinte mesebeli sziklán, elvarázsolt időjárás fogadott minket. Az alkonyati napsugár vörösre festette a környéket, de a Duna vonalán túl, Pest felé hóvihart láthattunk: misztikus fényeknek és színeknek lehettünk tanúi. Egy-két hópihe minket is elérte, miközben még sütött a Nap. Közben előkerült a termoszkoból a forralt bor, így még vidámabb hangulatban folytattuk a túrát. Szerencsére a havazás elállt, mire a Táborhegy oldalába értünk, már az alattunk elterülő város fényeiben gyönyörködhettünk. Természetesen most is volt csillagászati kvíz, ahol minden helyes válaszáért egy szem cukor járt a leggyorsabb megfejtőnek.

Mire a Táborhegyi-barlanghoz értünk, már feljötték a csillagok is. A barlangot csak kívülről szemléljük meg. Veszélyes vállalkozás lett volna bemászni. Pihenésképp inkább a Capellát és az Ikrék csillagképet néztük meg az égen. Kicsit csúszott az út, de igyekeztünk lemászni a hegyről, mert a Polaris Csillagvizsgálóban már vártak minket.

Kiderült, hogy sokan a csillagsétások közül még nem jártak ott, így nagyon jó ötletnek bizonyult ez az úti cél. Megérkezéskor átfáztott testünknek igencsak jólesett a forralt bor és a meleg tea. Házigazdánk, Mizser Attila szeretettel fogadott minket. Pár szóval bemutatva a társaságnak a Magyar Csillagászati Egyesületet, majd durrogta a pezsgős üvegek, és koccintottunk az elmúlt 50 túra sikerére. Miközben falatoztunk az asztalon lévő finomságokból, beszélgettünk az eddigi túráinkról. A következő meglepetés egy fényképösszeállítás volt, amiben a korábbi 49 túra szerepelt. Ezt vetítettük ki, közben félelevenedtek az élmények is. Mindenki megtalálta magát egy-egy régi fotón. A vetítés után a csillagvizsgáló távcsövével észlelhettük a holdkrátereket, mert alig volt felhő az égen. Amatőrcsillagász segítőink beállítottak nekünk még egy-két égitestet, többek között az Uránuszt is. A társaság egy részével a teraszon csillagképeket nézegettünk. A téli égbolt jelképére, az Orionra mindenki kíváncsi volt, és az éjszakai égbolt legfényesebb csillaga, a Szíriusz is szépen látszott a csillagvizsgáló épülete fölött. Közben ettünk, ittunk, és jót beszélgettünk.

A Budai Csillagnéző Túrák továbbra is folytatódnak. Minden hónapban elmegyünk valahová a környéken, ahol gyönyörködhetünk a természet szépségeiben, és derült idő esetén a csillagokban. Aki csatlakozni szeretne hozzánk, keresse fel a Facebookon a „Budai Csillagnéző Túrák” csoportot!

Kerényi Lilla

Telt házas Polaris-előadás a Budapesti Planetáriumban

Az utóbbi időszak egyik népszerű, tartós érdeklődéssel övezett sci-fi produkciója volt

az Interstellar (házánkban Csillagok között címmel mutatták be). A film tudományos szakértője volt Kip Thorne elméleti fizikus, aki könyvet is írt az Interstellar tudományos vonatkozásairól. A könyv fordítója, Kovács József (ELTE Gothard Asztrofizikai Observatórium) javaslatára illesztettünk be keddi sorozatunkba egy olyan előadást, amely az Interstellarral foglalkozik. Az előadás a Facebookon történt meghirdetését azonban olyan nagy fokú érdeklődés követte, ami mindenkit meglepett. A részvételi szándék alapján a Polaris előadóterme egy óra alatt megtelt, de az érdeklődés továbbra sem csappant, végül mintegy 750-en jelezték részvételüket, további 3200 fő pedig komolyan érdeklődött az esemény iránt. Valamit tenni kellett!

Néhány napos szervezést követően a február 16-i estére kibéreltük a Budapesti Planetáriumot – az e-mailes regisztráció alapján néhány óra alatt elkelték a helyek (a belépőjegyeket átutalással intézték a résztvevők). Azon a februári kedden mi, szervezők is izgatottan vártuk az előadás kezdetét. A 350 férőhelyes Planetárium valóban megtelt! A közönség zöme huszon- és harmincéves volt, akadt olyan vendégünk is, aki tíz fős csoportot szervezett az előadásra. Kovács József alaposan felkészült mind a filmből, mind annak tudományos vonatkozásaiból. A másfél órás előadást mindvégig figyelemmel kísérte a közönség! Az előadást követően megtekintettük egy rövid, 20 perces planetáriumi programot, és megállapíthattuk, hogy a közel ötvenéves vetítőberendezés még mindig csodálatos égboltot képes a kupolára varázsolni. A program után néhányan még maradtak a legkomolyabb érdeklődők közül, akik sokáig faggatták előadóinkat.

Az Interstellar és a tudomány című könyv magyarországi kiadója, az Európa, látván az óriási érdeklődést, további két márciusi előadást szervezett a Puskin Moziba, ugyancsak a fordító, Kovács József közreműködésével. Ehhez a szép sikerhez csak gratulálni tudunk, és örülünk, hogy a planetáriumi előadás ilyen eredményes volt!

Mizser Attila